

3F BYGGE-, JORD- OG MILJØARBEJDERNES FAGFORENING

FAGLIGT FOKUS

27/2026

BJMF er flyttet!

Hvem kvidrer fuglene for?

AF: **CLAUS WESTERGREEN, FORMAND BJMF**

Fuglene kvidrer, der er små spæde grønne knopper på træerne og solen har været tilpas meget fremme, til at græsplænen allerede trænger til at blive slået. Foråret er over os, og det er jo som bekendt en tid, der normalt får smilet frem på læben. Håbet om fred og fordragelighed spirer frem sammen med alt den livgivende natur.

Men der er stadig mørke skyer på himlen, og uskønne krige der er startet på lige så uskønne bagtanker. Mægtige egoer der agerer Skabningens Herre uden skelen til empati, medmenneskelighed eller almindelig anstændighed. Egoer der uden blusel truer med udslettelse af hele kulturer og civilisationer.

Herhjemme har vi været vidner til en valgkamp, der i høj grad blev ført på de sociale medier og koncentreret om ganske snævre emner, som grises velfærd og drikkevandets beskaffenhed. Emner der nok er vigtige, men for mig at se, er for unuancerede til at gennemskue hvem af kandidaterne, der egentlig vil et Danmark, hvor der ikke er en himmelråbende forskel på rig og fattig, hvor man skal arbejde til man segner, og hvor det ikke er muligt for alle at få en rimelig bolig til en rimelig husleje. Hvem ville dog indrømme, at de går ind for mishandling af svin, og at de er ligeglade med drikkevandet. Det er sgu for let! Adspurgte vil alle jo påstå, at de vil det bedste for befolkningen. Vi har brug for at få afdækket, hvad der reelt gemmer sig bag sådanne påstande. Hvad har de forskellige partier reelt stemt for og imod i den tid de allerede har haft magten?

Vi har set partier, der er valgt ind på baggrund af slogans, som kræver »frihed«. Men hvad er det for en frihed de ønsker? For hvem og til hvad? Det kan bekymre mig at begreber som ansvar, demokrati og frihed kan bruges til at lede opmærksomheden væk fra solidaritet, lighed

og fællesskab – som om de er hinandens modsætninger. Tværtimod er det først når man får et solidarisk samfund, hvor fællesskabet og ligheden prioriteres og hvor de bredeste skuldre bærer mest, at ansvar og demokrati giver os alle den frihed, der ligger i ikke at skulle bekymre sig om morgendagen, eller om ens børn kan få et godt liv.

I skrivende stund befinder landet sig stadig uden en regering, og der holdes uendelige møder, hvor der hugges en hæl og skæres manganen en tå. Men lur mig, om ikke Danmark ender op med endnu 4 år, hvor der skæres på velfærden og gives til et erhvervsliv, der har formået at bilde os alle sammen ind, at deres profitoptimering er den eneste form for optimering vi behøver her til lands.

Nå, jeg vil nu slå min græsplæne og arbejde ihærdigt for, at mørke skyer og mørkemænd ikke skal skygge for solidaritet, ægte frihed og sammenhold! For fred, forår og fremgang til alle! ■

Fagligt Fokus er medlemsblad for 3F Bygge-, Jord- og Miljøarbejdernes Fagforening

Sluseholmen 2-4
2450 København SV
Tlf.: 70 30 08 26
bjmf@3f.dk
www.3f.dk/bjmf

Tilrettelæggelse og produktion

Janus Rønbach
janus.ronbach@3f.dk, tlf. 22 49 05 25

Kontakt

janus.ronbach@3f.dk

Ansvarshavende

Claus Westergreen

Forsidefoto

Janus Rønbach

Layout

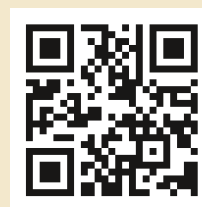
Eks-Skolens Design & Tryk

Tryk

Tarm Bogtryk A/S

Oplag

9.000 stk.

3f.dk/bjmf

Højspændt stemning da hundredvis af bygningsarbejdere sagde stop.

KONFLIKT

Nu det nok Novo!

En tidlig morgen ved Novo Nordisk nybyggeri i Kalundborg var hundredvis af bygningsarbejdere mødt op for at protestere mod, at Novo brugte underentreprenører som ikke ville tegne overenskomst. Samtidigt nægtede Novo at give 3F adgang til pladsen.

TEKST & FOTO: JANUS RØNBACH

Hundredevis af neonjakker lyser i mørket. Foran indgangen til Novo Nordisks byggeri i Kalundborg, fandt en blokade af byggepladsen sted. Baggrunden var at de to virksomheder Staler Industries ApS og Pro-Grex Cleanroom Systems ApS længe nægtede at tegne overenskomst. Samtidigt blev 3F nægtet adgang til pladsen. De to virksomheder blev derfor ramt af sympatikonflikt, og organiserede arbejdere på byggepladsen kunne derfor helt legalt nedlægge arbejdet.

Mange på byggepladsen nedlagde arbejdet og stillede sig skulder ved skulder med protesten. En hel del af pladsens arbejdere er underbetalte udenlandske kolleger, der arbejder på usle vilkår på Novos byggepladser.

Virksomhederne betalte de polske ansatte, der laver tømrerarbejde, under mindstelønnen, og langt under hvad en dansk tømrer tjener.

Konflikten med Novo Nordisk endte med en sejr til 3F. Efter 6 timers protest foran pladsen indgik Novo en aftale med 3F. De konfliktramte firmaer blev smidt af pladsen indtil de har fået overenskomst. 3F har dog stadigvæk ikke adgang til Novo Nordisks byggepladser, selvom denne konflikten viste, at Novos egenkontrol ikke fungerer.

– Vi fik en sejr i dag, men kampen for ordentlige arbejdsvilkår på Novos byggepladser forsætter, udtaler formand for Snedker- og Tømrernes Brancheclub Storkøbenhavn Helga Mathiassen.

VI VIL HAVE ORDENTLIGE VILKÅR

3F Slagelse, som dækker Kalundborg, og 3F BJMF har været med til at stable protesten på benene. Formand for 3F Slagelse Rune Hansen forklarer konflikten kerne.

– Det er ikke en enlig svale, at der er problemer med Novo Nordisks byggepladser. Det er løndumping og arbejdskriminalitet, de har gang i. De underbetaler de udenlandske kolleger, siger Rune. Grundlæggende handler det om hvilken type arbejdsmarked vi vil have i Danmark.

– Derfor måtte vi indkalde til denne lovligt varslede blokade. Vi var der ikke for at konfliktoptrappe, men for at afslutte konflikten. Det krævede at de omtalte firmaer indgik overenskomst

eller blev kastet af pladsen, samt at 3F fik adgang. Novo var ikke samarbejdsvillige, men vi fik da det første igennem. Jeg er superglad for, at der kom så mange. Det viser at solidaritet virker, understreger Rune.

Til protesten var tømrer Leo Larsen mødt op. Han er ikke tilfreds med Novo og kender personligt til forholdene inde på pladsen.

– Det er ikke i orden at et velrenommeret firma som Novo Nordisk, som ellers er kendt for gode forhold på kontorerne, ikke kan finde ud af det på byggepladserne. Grundpillerne i den danske model er samarbejdet mellem fagbevægelsen og arbejdsgiverne. Men det bliver ikke overholdt her.

– De har fløjet folk hertil fra alle mulige lande for at kunne arbejde på deres byggepladser under nogle forhold, som slet ikke lever op til de krav, som vi normalt ville stille til danske arbejdspladser. Novo investerer et to cifret milliardbeløb på at udbygge i Danmark, men vil ikke gøre det på dansk vilkår. Det er udansk i min optik, siger Leo.

– Jeg har selv gået derinde. En konkret udfordring er, at folk som ikke er vant til at arbejde i Danmark, har brug for ekstra støtte til at få styr på deres arbejdsløshed, løn, sikkerhed og så videre, men det kan 3F ikke hjælpe med, når de er nægtet adgang, siger Leo.

– Jeg har oplevet at gå og arbejde i farlig kemi. Jeg stod på en lift under

loftet. Pludseligt begyndte jeg at blive svimmel. Der bliver skåret i nogle stålstikkere, som ikke er blevet behandlet ordentligt. Samtidigt er der hverken varslet eller blevet dækket af. Hele området stank, men jeg opdagede det sent, da jeg var oppe under loftet. Jeg blev kørt ned og stoppede med at arbejde, fortælle Leo. Dårlig kommunikation og forståelse for danske forhold handler altså også om arbejdsmiljø.

HVAD SIGER DE UDENLANDSKE KOLLEGER?

Aiste Vencke er faglig medarbejder for udenlandsk arbejdskraft i 3F Roskilde. Hun har talt med flere af de udenlandske kolleger, der arbejder på Novos byggeplads i Kalundborg, og som valgte at komme ud til protesten.

– Først var de noget forvirrede. De har ikke prøvet sådan noget før. Jeg lavede flyers på flere forskellige sprog, som forklarede hvad der skete. Det gav pludselig rigtig god mening for dem. De syntes, det var spændende at se den kraft, der er, når man står sammen, forklarer Aiste.

– De kan godt selv se, at der foregår underbetaling, men de kender ikke til den danske model. Et spørgsmål jeg ofte fik, var om de overhovedet må se deres egne overenskomster. De spørger ind til, om det er rigtigt, at man ikke må få løn under sygdom. Så lidt information har mange af dem,

siger Aiste. Dertil er de interesserede i hvad fagforeningen er.

Murersvend Peter Christensen fra BJMF holdt tale på dagen. Her understregede han vigtigheden af at stå fast og turde tage de hårde kampe.

– Hvor er det fedt at stå her en tidlig morgen blandt gode kammerater og bakke op om en vaskeægte faglig kamp, at bakke op om kolleger, som nægter at se passivt til og sætter foden ned, siger Peter.

– Når vi tager de her kampskridt, kæmper vi for noget helt grundlæggende. Vi kæmper for vores rettighe-der. Det gør vi i det fællesskab, der er forudsætningen for vores arbejdsvilkår, siger Peter.

– Kolleger beretter om at de bliver forflyttet eller fyret fra Novos byggepladser, hvis de brokker sig over forholdene. Selv demokratisk valgte tillidsmænd fjernes. Arbejdsmiljøpræsenter bliver nægtet adgang til byggepladsen, selvom arbejdsmiljøloven giver dem adgang, siger Peter.

– Bygningsarbejderne i det her land er ved at være godt og grundigt trætte af at se vores udenlandske kolleger blive underbetalt, at vores arbejdsmiljø bliver forringet, og at den faglige organisering ikke respekteres, understreger Peter. Vi fortsætter kampen for ordentlige løn og arbejdsvilkår – også på Novo Nordisk byggepladser! ■

Den faglige fidus

Det Faglige Hus er et lyssky foretagne. Gennem sin a-kasse og billige tilbud, har foretagendet skaffet sig medlemmer og kapital, men to journalister har afdækket en række ulovlige forhold i Det Faglige Hus.

TEKST & FOTO: JANUS RØNBACH

Det Faglige Hus opstod i slut 80'erne som et ideologisk drevet projekt mod de traditionelle røde fagforeninger. Her stak Johnny Nim af med nogle medlemslister fra Teknisk Landsforbund. Med Anders Fogh Rasmussens liberalisering af a-kassemarkedet i nullerne, begyndte Det Faglige Hus at vokse. Denne udvikling var først og fremmest drevet af deres a-kasse og billigt medlemskab.

Nina Trige Andersen og Astrid Elkjær Sørensen arbejder som freelancejournalister og blev spurgt af

Netavisen Pio om de ville tage et kig på de gule fagforeninger.

– Vi besluttede os ret hurtigt for at kigge på Det Faglige Hus, fordi det er dem, der gemmer sig mest. Der er meget lidt information tilgængeligt både i forhold til poster og penge, forklare Nina. 3F's årsrapport er minimum fire gange så lang, som det man kan få gennem aktindsigt fra Det Faglige Hus.

ET SKINDEMOKRATI

Det Faglige Hus er ikke en virksomhed, men derimod formelt set en forening.

Det betyder de kan undgå en vis kontrol, til gengæld skal de have et medlemsdemokrati.

– Vores indgangsvinkel var at kigge på, hvordan de fungerer som organisation. Altså hvordan deres økonomiske og demokratiske struktur ser ud, siger Astrid.

– Jeg meldte mig ind i en af deres fagforeninger, siger Nina. Det gjorde jeg for at finde ud af, om man har adgang til mere information som medlem. Det havde man så ikke. Hverken budget, regnskab eller navne på bestyrelsen. Så tilmeldte jeg mig deres generalforsamling. Det er ikke ligefrem noget tilløbsstykke. Foruden mig var det kun bestyrelsen og to andre. Intet konkret blev fremlagt. De mimer foreningsstruktur. Til sidst blev jeg ekskluderet.

FINGRENE I KAGEDÅSEN

Det Faglige Hus er et brand. En papirlyde der indeholder a-kasse, fagforeninger og ejendomsselskaber. Nina og Astrid har forsøgt at følge de pengestrømme, der væver sig ud og ind af disse strukturer og bestyrelsesmedlemmernes private lommer.

– Der er et hav af afsløringer. Eksempelvis at et ejendomsselskab som er ejet af de tre fagforeninger under Det Faglige Hus købte en grund i Esbjerg. Prisen for hele matriklen var 14,5 millioner kr. Det Faglige Hus A-kasse købte herefter grunden for 12,5 millioner kr. Matriklen var dog svundet ind fra 4595 m² til 286 m². Med frasalget til Det Faglige Hus A-kasse fik selskabet dækket 86% af deres udgifter, og beholdt samtidig 94% af den oprindelige matrikel, siger Nina.

– Der er tidligere sager med Johnny Nim og andre ledende folk, hvor de handlede privat bolig eller sommerhus frem og tilbage med fagforeningerne – til en god pris for dem selv, fortæller Astrid. De blev taget med fingrene i kagedåsen. Nu er de vokset betydeligt, og gør det samme i større skala. ■

Du kan læse mange flere af Nina og Astrids afsløringer på Netavisen Pio.

Graverjournalisterne Nina og Astrid graver gemte historie frem fra underverdenen af Det Faglige Hus.

Fik vi det vi ville?

I februar landede forhandlerne for det offentlige område en treårig overenskomst. Et flertal af medlemmerne i 3F stemte ja til aftalen i april.

TEKST & FOTO: JANUS RØNBACH

Efter et udramatisk forhandlingsforløb, landede forhandlerne for fagbevægelsen en aftale på det offentlige område, i både stat, kommune og region. Forhandlingsfællesskabet og Centralorganisationernes Fællesudvalg, som forhandler på vegne af fagforeningerne, udtrykte generel tilfredshed med resultatet.

Der blev aftalt lønstigninger til alle på 6,27 procent over de næste tre år, en pulje på knap to procent til forbedringer i de enkelte overenskomster og en økonomisk ramme på 9,2 procent.

Rasmus Bredde påpeger flere problemer ved den nye overenskomst.

Banner fra indklapningen til OK26 forhandlingerne.

Samtidigt komme der en ny fritvalgsordning, der betyder, at den enkelte medarbejder får mulighed for valg mellem løn, pension og frihed.

VI ER STADIGVÆK BAGUD

Formand for servicegruppen i BJMF Rasmus Bredde er ikke tilfreds med resultatet og ser flere forskellige problemer ved forhandlingsresultatet.

– Vi ser de offentligt ansattes lønninger halter bagud i forhold til det private. Det har de gjort i flere år nu. Det aftalte er ganske enkelt utilstrækkeligt, hvis vi vil indhente lønstigningerne i det private, siger Rasmus.

– Samtidigt udser de offentlige arbejdsgivere sig nogle darlings, der ud af fællesskabets midler, skal særligt tilgodeses. Denne gang er det så militæret. Det betyder bare, at vi er endnu længere væk fra et tilstrækkeligt generelt lønloft. Spørgsmålet er om vi nogensinde får det, påpeger Rasmus.

– Dertil er det en strategisk fejl, at man accepterer KL's ønske om, at sjette ferieuge og seniordagene bliver lagt ind i den nye fritvalgsordning. Det er ikke i overensstemmelse med,

hvad 3F som forbund havde som krav. Det kommer til at betyde, at færre bruger den sjette ferieuge eller deres seniordage. Det kommer til at føre til, at færre bruger deres frihed, siger Rasmus.

– Hvis man spørger medlemmerne, så tror jeg gerne de vil have fritvalg, men fanme ikke på den her måde. Når de samtidigt ikke har indhentet deres realløn for fem år siden og fødevarerpriserne stiger, så presser det friheden endnu mere, når man skal vælge mellem ferie eller pengepung siger Rasmus.

– Den største fejl er dog, og det er generelt for fagbevægelsens forhandlere, at man ikke ændrer forudsætningerne for forhandlingen, før de begynder. Ved OK18 var Sofie Løhde, der var minister, ude og sige, at offentligt ansatte var forkælede. I efteråret samledes alle fagforbund sig om en række klare krav og indkaldte til store fælles tillidsrepræsentantmøder. Det er en måde at ændre forudsætningerne, siger Rasmus og understreger, at man kan gå meget længere ned ad den vej, hvis man vil. ■

Kronen på værket

Carsten Stig Hansen har 50-års jubilæum som specialarbejder i Københavns kommune. Det fejrede han med en fest og et frieri til sin nu forlovede. Vi tager et kig på et langt arbejdsliv.

TEKST: JANUS RØNBACH · FOTO: PRIVAT

Fagligt Fokus møder Carsten en grå regnvejrsdag – men det gør ikke noget. Carsten er en glad mand. Han har netop fejret 50-års jubilæum som specialarbejder i Københavns kommune.

– Jeg kom i lære i Københavns Kommune som tømrerlærling. Det var

d. 21.03.1976. Det har jeg dokumentation på, understreger Carsten. Det var min mor, der fik mig i gang. Jeg tænkte ellers mest bare på øl og piger. Jeg skulle have fast arbejde, og så havde Københavns Kommune noget ungdomsarbejde, hvor de rev Østre

Gasværk ned. Det findes på den der video med Kim Larsen, der hedder: Det er en kold tid, som vi lever i. Der er et nedrivningssjak i baggrunden, som jeg var med i.

Da Carsten blev udlært, arbejdede han som tømrersvend i Københavns Kommune i et halvt år, men skiftede så til Københavns Idrætspark, som tog sig af alle idrætsanlæggene i Københavns Kommune. Det skiftede senere navn til Københavns Idrætsanlæg og gik fra at være en selvejende institution til at blive kommunaliseret. Gennem alt dette blev Carsten på sin plads.

– Meningen var jo ikke, at jeg skulle have halvtreds års jubilæum. Det er der ingen, der sætter sig som mål. John Lennon er vist citeret for at sige, at livet er det, der sker, mens man har travlt med at lave alt muligt andet. En af grundene til at dette har kunnet lade sig gøre, er, at jeg har mangel på personlige ambitioner, forklarer Carsten med et smil.

– Med til historien hører, at jeg til næste år har været fællestillidsmand i tredive år. Det har åbenbart været mit kald at være talsmand og tillidsmand for gutterne, siger Carsten.

ET ARBEJDE I MANGE FARVER

Selvom Carsten har arbejdet det samme sted i alle årene, så har selve arbejdet været meget forskelligt og med masser af store oplevelser.

– Min bror var også på idrætsanlæggene, hvor de gjorde klar til

Carsten er en glad mand. Han har netop holdt 50-års jubilæum.

atletikstævne, fodboldbaner og satte boksering op. Der var også skøjtehallen, som jeg kom på. Det var en meget afvekslende dagligdag.

– En af de helt store oplevelser, var at være med til at forberede landskampen mod Sovjetunionen i 1985, hvor Danmark vandt 4-2. Den kamp har en plads i alle danskeres hjerter, fordi Sovjet var et mægtigt fodboldhold. Det var en meget lige fodboldkamp. Solen skinnede, Dannebrog vejrede og græsset stod knivskarpt, siger Carsten.

– Når de laver glidende tacklinger og laver huller i græsset, så skal du lige ind og rette tørven. Den må ikke synke, så du skal måske have lidt ekstra jord i. Når du ser Premier League, så ser du folk, der går rundt med stænger og vipper på tørven, forklarer Carsten.

– Jeg var også tretten år i Østerbros skøjtehallen. Pludselig blev vi en del af Den kolde krig. Danmark spillede i C-gruppen i ishockey den gang. Nordkorea og Sydkorea var også i pulje C. Forestil dig en nedslidt skøjtehal på Østerbro og en ishockeykamp mellem Nord- og Sydkorea midt under den kolde krig. De eneste, der var i hallen, var en lille delegation fra den ene ambassade og en lille delegation fra den anden ambassade. Det var surrealistisk, siger Carsten. Vi havde en kassettebåndoptager til at spille nationalmelodierne på. Tror du, at det er nemt at kende forskel på den sydkoreanske nationalsang og den nordkoreanske nationalsang?

En anden stor oplevelse for Carsten var Rock for Afrika, der blev afholdt i Parken. Der samlede de ind til fattige børn i Afrika. Der arbejdede de 24 timer i streg. Det var hårdt, men det var ikke kedeligt. Det var også Carsten, der skulle gøre Valbyhallen klar til eksempelvis store koncerter, hvor der skulle stilles tusindvis af stole frem.

– Der er noget vildt over, at skulle sørge for 6000 mennesker til en topkoncert, der slutter omkring midnat, og at hallen skal lukkes op igen for sko-

Carsten på knæ. Hun sagde ja.

lebørn næste morgen klokken 7.00. Så kigger man på hinanden og siger: Det er godt klaret. Vi gjorde det igen. Det fedeste, uanset hvad det er, om det er en fodboldbane, eller om det er en boksering, det er, at når man går hjem, så ved man, at den står der knivskarpt. Sådan, at når brugerne kommer, så er lortet i orden. Det sætter man en ære i, siger Carsten.

ET LIV I DET FAGLIGE

Carsten har været fællestillidsmand i næsten 30 år, selvom han egentligt ikke er den, der helst vil stå forrest, men hellere vil være i maskinrummet. For ham er det vigtigt, at man i sit faglige arbejde sætter sig nogle realistiske mål og arbejder seriøst for dem.

– Den gamle formand for Jord og Beton John Olsen, han havde det, han kaldte en krigsminister. I daglig tale, tror jeg, at det var en organisationssekretær. Jeg tror, at jeg er en god krigsminister. Ham der lige er skridtet bagved, laver det sjove og får tingene til at hænge sammen, siger Carsten.

– Jeg bare gjort en stor ære i altid at have opbakningen fra kollegerne, for ellers kan man ikke fungere i dette fag. Vi har været igennem oceaner af

omstruktureringer af vores arbejdsplads. Her kommer afvejningen i, om man skal sætte sig på røven, og se om vi kan forhindre et eller andet. Her har jeg en læresætning fra den tidligere fællestillidsmand, som jeg synes er vigtig. Hvad er formålet med det her, og hvad er plan B? Hvis du sætter dig på røven, skal du også have løsningsplan på, hvordan du kommer ud igen. Som offentligt ansat, i modsætning til de privatansatte, så bliver pengene i kommunekassen, når der er konflikt, understreger Carsten.

Pensionen nærmer sig og Carsten mener ikke at en folkepensionist bør være fællestillidsmand, samtidigt får han nu travlt, da han har friet til sin kæreste på sin jubilæumsdag.

– Jeg friede på min jubilæumsdag, samtidigt bliver jeg pensionist her i november. Jeg har hele tiden sagt, at vi ikke skal have en folkepensionist som fællestillidsmand. Jeg har dog en række sager, der skal følges til dør inden jeg stopper. Nogle af dem har jeg selv været med til at føre frem, understreger Carsten, og siger med et smil. Jeg har dog lavet en aftale med min faglige bestyrelse, at de siger til, hvis jeg bliver for dement. ■

En formand takker af

Henrik Lippert var BJMF's første formand. Et politisk menneske, et vidende menneske og en kammerat med biddene humor. Den 27. februar 2026 var hans sidste dag.

TEKST: JANUS RØNBACH · FOTO: PRIVAT

Henrik Lippert blev formand for BJMF i 2006, hvor BJMF opstod i forlængelse af at SID og KAD fusionerede til 3F. Her gik 7 fagforeninger i Københavnsområdet sammen i BJMF. Han var også formand i 2010, da BJMF fusionerede med i TIB. I 2013 trak han sig som formand.

Han havde mange faglige tillidsposter. Han blev valgt til 3F's hovedbestyrelse, var formand for murersvendene på landsplan og næstformand for Byggefagenes Samvirke.

– Han blev tidligt valgt til murersvendenes fagforeningsbestyrelse og blev en meget markant næstformand

i fagforeningen. Han kom ofte cyklende ud på arbejdspladserne og var altid frisk for en hurtig og munter bemærkning med bid og mening i, fortæller BJMF's nuværende formand Claus Westergreen, der i mange år arbejdede sammen med Henrik.

Henrik blev formand for Murersvendenes fagforening allerede fra 1995, hvor han efterfulgte Harry Osborn. Det var naturligt, at han blev formand for BJMF. Han havde politisk indblik og var fagligt dygtig. Folk vidste at han havde styr på det. Dertil var han vellidt. Han var en formand, der godt kunne møde kollegaerne over en

pilsner og ordne problemerne, siger Claus.

– Han gav 100%. Efter sammenlægningen med TIB og mange år i fagbevægelsen var han færdig. Det var en turbulent tid, og til sidst måtte han trække sig og give plads til nye kræfter, siger Claus.

ARBEJDER FRA FØRST TIL SIDST

Henriks far var formand for malersvendene, så han fik det faglige ind med opvæksten. Han var faglig aktiv allerede fra sin ungdom, hvor han som murerlærling var med i Murernes Lærlingeklub. Hans venner fra ungdommen Tom Bryde og Flemming Hansen fortæller om Henriks engagement.

– I lærlingklubben lavede vi en allerhvelvedes masse demonstrationer og aktioner, fordi vi ville have mere i løn og bedre forhold for lærlinge. Vi lavede murværk inde på Strøget. Røde sten på gult murværk med budskaber i. Vi tog bare ind og murede det. Det trak folk til, og så delte vi løbesedler ud og snakkede med folk, fortæller Flemming.

– Jeg tænker tit på en lille historie, fortæller Tom, hvor Henrik kommer gående med en computer under armen, fordi en havde sagt, at man skulle huske at lufte den. Hvad har du gang i, spørger jeg? Jeg skal lufte min computer, svare Henrik. Humoren var noget Henrik havde lige til det sidste. Jeg besøgt ham mens han var syg. Humoren var intakt. Det politisk tænkende menneske var intakt. Lige til det sidste. ■

FOTO: JANUS RØNBACH

Kammerater for livet

Vi fødes alene og dør i savn
Et liv med venskab
Måske ét for havn

Dét at tage del i flokkens flid
Dét at være
Og give lidt af sin tid

Alle går på veje nogle for sig selv
De som gør det ene
Glemmes på dagens hæld

Nogle går frem når andre tøver
Hvorfor stå fast
Når fællesskabet behøver

Dét at turde og dét at tale
Dét at være
Andet end en enlig svale

Tid er for alle den formes og spindes
Hvorfor gå selv
Når kammeratskabet findes

*Digt af Thomas A. Olesen. Gartner i Københavns Kommune.
Passer til dagligt Vigerslevparken. Medlem af BJMF*

Anke gav dårligere afgørelse

Camilla fik tilkendt fem procent i mén, men ankede og endte med under fem procent!

TEKST & FOTO: LOTTE OTT

Camilla Dollerup 35 år er gartner og har arbejdet i faget siden hun blev udlært i 2015 – bortset fra fire år. En dag på sit gartnerarbejde i februar 2021 er hun i gang med at træde grene sammen og idet hun løfter benet for at træde ned, går knæskallen af led.

Det bliver starten på to knæoperationer og lang arbejdsskadesag, som i dag næsten fem år senere efter er endt med at Camilla er tilkendt under fem pct. i mén, som i realiteten vil sige ingenting. Hun har smerter i sit knæ – nogle dage meget slemt, andre dage mindre slemt.

KLAGE OVER AFGØRELSE

Sammen med fagforeningens socialrådgiver, Pernille Rasmussen, startede Camilla en arbejdsskadesag. Efter at være blevet opereret, vurderede Arbejdsmarkedets Erhvervs sikring, AES, at Camilla havde mén på fem procent.

Der gik dog ikke længe før hendes knæskal igen var løs og det viste sig, at den første operation var forældet og hun skulle opereres igen. Hen-

des knæskal blev fastgjort, men til gengæld havde og har hun smerter i knæet.

Derfor besluttede hun sammen med socialrådgiveren at genoptage arbejdsskadesagen. Men AES mente at mén-graden var uændret. Det var Camilla ikke enig og besluttede at klage over afgørelsen, som endte i Ankestyrelsen.

SPECIALLÆGER VÆGTER HØJEST

I mellemtiden bliver Camilla sendt til en speciallægeundersøgelse for at få lavet en speciallægeklæring. Men da hun ser teksten, kan hun slet ikke genkende, hvad der står og hvad hun ifølge papiret, skulle have sagt.

– Jeg skynder mig at kontakte Pernille (socialrådgiveren) og siger, at det her er ikke virkeligheden. Jeg laver en note om alle mine gener og hvad der ikke fungerer normalt i min hverdag. Pernille tilføjer det til sagen, men det hele ender med at ankestyrelsen vurderer at jeg har mén under fem procent.

– Jeg har oplevet at speciallægeklæringerne vægter højere end udtalelser fra egen læge, som kender patienten, siger Camilla, der overvejer at genåbne sagen, men ved at det er krævende at gøre det.

– Jeg kender flere, der siger at de slet ikke kan genkende, det der står i speciallægeklæringen og at det der står, har de slet ikke sagt.

LÆS PAPIRERNE!

Man kan godt bede AES om at åbne sagen en gang til, hvis generne er blevet værre. Det har Camilla da også tænkt på, men det kræver ekstremt meget energi at køre de sager her.

– AES sender spørgeskemaer undervejs i forløbet som man skal svare på. Her skal man virkelig tænke sig om før man svarer. Hvis man ikke får hjælp, kan man måske skrive info, som kan blive brugt mod en. Nogle gange afhænger tingene af, hvordan man siger det, siger Camilla og tilføjer at Pernille har været en stor hjælp.

– Det er en god idé, at gøre som Camilla og netop læse lægeklæringen godt igennem, så de bemærkninger man har kan blive tilføjet sagen så hurtigt som muligt, supplerer socialrådgiver Pernille Rasmussen.

USIKKER FREMTID

Camilla føler sig ikke set og hørt i arbejdsskadesystemet og hun er bekymret for fremtiden – også for andre i hendes situation.

– Det der bekymrer mig, er at jeg nu har men-procent på under fem procent og hvis jeg senere skal søge en seniorpension, så bliver der kigget på hvordan helbredet er. Og så står der i mine papirer, at der ikke er noget galt med det knæ ... alt er godt.

– Det er en endnu større bekymring, når pensionsalderen bliver ved med at stige. Og jeg er bekymret for hvor mange, der er derude, hvor mén-graden ikke passer på dem. Hvor mange går rundt med en mén-grad som slet ikke stemmer overens med virkeligheden?, spørger Camilla. ■

Camilla håber at andre kan bruge hendes historie, så de ikke bliver overset i systemet, som hun selv er blevet.

Efter en lille gåtur nåede flytte-
optoget frem til Sydhavnen.
Et levende fagforenings-
hus ventede dem.

NYT HUS

Tilfredshed er stagnation – BJMF er flyttet!

Det var en glædens og sorgens dag d. 28 marts, da BJMF flyttede fra sine lokaler på Mølle Allé 26 i Valby til Sluseholmen 2-4 i Sydhavnen. Over 100 mennesker var mødt op på Mølle Allé og endnu flere ventede ude ved det nye hus. Der var taler foran det gamle hus og pølser og hornmusik da optoget ankom til destinationen – undervejs var der gejst, blafrende faner og en større politieskorte.

TEKST & FOTO: JANUS RØNBACH

MADBUDE

Wolt-budene arbejder for under en hund i timen

En kold dag i start april er Nørreport Station blevet lyseblå. En stor flok wolt-bude er samlet i protest. Budskabet er klart – lønnen er faldet til under 100 kr. i timen, og det er ikke holdbart.

TEKST & FOTO: JANUS RØNBACH

Fra en megafon råber talspersonen for de strejkende Wolt-bude: »Wolt Wolt Wolt« og den lyseblå forsamling svarer: »strejk, strejk, strejk«. Talsperson Rafael Escaño Yuste forklarer, at de er begyndt at mødes med jævne mellemrum, hvor de i et bestemt tidsrum ikke modtager ordre.

– Vi protesterer mod alt for lav løn. Sidste år fik man 30 kr. for en lille tur, nu er den helt nede på 20 kr. Jeg skal arbejde meget mere end før. Hvis jeg arbejdede 7 timer sidste år, så kunne jeg tjene 800-900 kr. I går tjente jeg kun 660 kroner for den same tid. Det er under 100 kroner i timen. Det er sgu en lorteløn. Samtidigt har vi hverken betalt ferie eller sygedage, siger Rafael.

DÅRLIG LØN SPREDER SIG

Et andet Wolt-bud Alan Tribouley forklarer, at Wolt lige nu er det eneste madudleveringsfirma i Danmark og de derfor udnytter situationen til at presse deres arbejdere, samtidigt bliver de dårlige lønninger et generelt pres på lønnen på det danske arbejdsmarked.

– Vi risikerer, at den dårlige løn og de dårlige arbejdsforhold hos Wolt påvirker resten af arbejdsmarkedet. Det kan ske indirekte, eller hvis en virksomhed på et andet fagområde forsøger at lave en lignende model. Kan vi tillade det som samfund? Det er udnyttelse, påpeger Alan. ■

DELTIDSDOM

Hvad kan dommen betyde for dig?

TEKST: JANUS RØNBACH

Der er efter et længere forløb faldet dom i de voldgiftssager, som Forhandlingsfællesskabet har rejst for de faglige organisationer. Forhandlingsfællesskabet er en fælles organisation, som diverse fagforbund bruger, når de forhandler overenskomster for ansatte i kommuner og regioner.

Dommen faldt d. 4 februar og betyder, at deltidsansatte, der har arbejdet mere, end de har været ansat til, skal have penge tilbage, også med tilbagevirkende kraft. Afgørelsen betyder, at de faglige organisationer i Forhandlingsfællesskabet har fået medhold i det, man kalder for en voldgiftssag. ■

1. Der må ikke længere være forskel på offentligt ansatte på deltid og fuldtid, når de skal aflønnes for timer ud over deres normale arbejdstid.
2. Afgørelsen har betydning for merarbejde fem år tilbage i tid. Hvis du fra 2021 og frem har været deltidsansat på det offentlige arbejdsmarked og har haft merarbejde, kan du have penge til gode.
3. Du er deltidsansat, hvis du er ansat til at arbejde under 37 timer om ugen i gennemsnit. Som deltidsansat betyder merarbejde det antal timer, du arbejder op til 37 timer. Så hvis du er ansat til 36 timer, men på en given uge arbejder 37 timer, har du en times merarbejde.
4. Overarbejde er det antal timer, du som fuldtidsansat arbejder mere end 37 timer. Som fuldtidsansat har du hele tiden fået tillæg for dette overarbejde.
5. Hvis du er berettiget til at få efterbetaling, skal din fagforening kunne dokumentere, hvor mange merarbejdstimer du har haft siden 2021. Der er tale om en meget stor opgave, hvor der skal opgøres individuelle krav for titusindvis af deltidsansatte. Det tager tid.
6. For yderligere spørgsmål, kan du kontakte din fagforening.

INFO FRA DIN A-KASSE

HUSK DINE G-DAGE

Får du hvad du har krav på?

Din arbejdsgiver skal som udgangspunkt betale de første to ledighedsdage efter et arbejdsophør. **Disse dage kaldes G-dage.**

Du har ret til G-dage hvis:

- Du er medlem af en A-kasse.
- Har arbejdet mindst 74 timer hos samme arbejdsgiver inden for de sidste fire uger.
- Du bliver opsagt, hjemsendt eller hvis din tidsbegrænsede ansættelse ophører - **også** ved ophør i akkord.

Du har ikke ret til G-dage hvis:

- Du selv opsiger dit arbejde.
- Du starter i nyt fuldtidsarbejde med det samme.
- Du er syg eller holder ferie på de første to ledighedsdage.
- Du er i løntilskud, går på efterløn, eller er selv skyld i opsigelsen.

Satsen for G-dage:

- Satsen for G-dage i 2025 er 973 kr. pr. dag.
- Satsen for G-dage i 2026 er 1017 kr. pr. dag.

Kontakt:

Kontakt A-kassen i 3F BJMF på tlf. 70 300 826 eller send en besked på www.mit3f.dk hvis du er i tvivl om din ret til G-dage eller skal have hjælp til at få dem udbetalt.

KONTAKT A-KASSEN HVIS DU ER I TVIVL

70 300 826

WWW.MIT3F.DK

OVERVÅGNING

Mindre overvågning på vej

Teknik- og Miljøudvalget (TMU) på Københavns Rådhus besluttede d. 15 december 2025, at der skulle arbejdes på mindre overvågning og registrering af medarbejdere i gaderenhold.

TEKST & FOTO: JANUS RØNBACH

Forud for mødet sendte fællestillidsrepræsentant og specialarbejder Jimmy Andresen og næstformand i 3F BJMF Rasmus Bredde en række forslag om mindre overvågning og registrering til TMU. Formålet var bedre arbejdsmiljø.

De foreslog at adgangen til PUMA's GPS-registreringer kun kan ske, hvis der er en tillidsrepræsentant til stede,

og at personhenførbare registreringer begrænses til det absolut nødvendige. Dertil et mindre tidskrævende system til tidsregistreringer, så medarbejderne kan bruge mere tid på kerneområderne.

Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten stillede forslag på TMU's mødet d. 15 december, med sigte på mindre overvågning. Forslagene blev vedtaget og lyder:

»at forvaltningen vender tilbage til udvalget med forslag til bedre beskyttelse af personhenførbare oplysninger.« og »at forvaltningen vender tilbage til udvalget med flere forslag til, hvordan benchmark og analyser af driften kan ske med mindre omfattende tidsregistrering end i dag.«

VI ER KLAR TIL SAMARBEJDE

Jimmy Andresen er glad for beslutningen, og ser frem til at finde en god løsning sammen med forvaltningen i kommunen.

– Når politikerne beder forvaltningen om at kigge på en bedre beskyt-

telse af personhenførbare oplysninger, så tænker jeg, at vi skal have et godt samarbejde om implementering af beslutningen, så den bliver til alles fordel, siger Jimmy.

– I virkeligheden er det en win-win. Vi er med på, at man gerne vil have data, så man kan måle og effektiviserer, men vi ser også, at data kan blive forvrænget, grundet frygt for personlig overvågning. Man kan godt måle, hvor en bil har kørt, uden at vide, om det er Kaj eller Knud, der har siddet i den, påpeger Jimmy. Forvaltningen får bedre data, og vi får et bedre arbejdsmiljø. ■

Jimmy vil have mindre overvågning af sine kolleger.

FOLKETINGSVALG

En blandet landhandel

Det har været folketingsvalg. Der var ingen klare temaer, og det, som berører vores medlemmer, brændte ikke igennem. I BJMF kæmpes der forsat for medlemmernes rettigheder.

TEKST & FOTO: JANUS RØNBACH

Folketingsvalget er slut, og der er hverken et klart blåt eller rødt flertal. Hvis man tager moderaterne med, er de blå dog i flertal, og det betyder ifølge formand for BJMF Claus Westergren og formand for BJMF's byggegruppe Carsten Bansholm Hansen, at vi ikke skal regne med de helt store forbedringer fra folketinget i forhold til vores arbejdsmarked.

– Det er lidt trist. Jeg har ikke de store forventninger om at f.eks. kædeansvar, arbejdskriminalitet, ulighed og pensionsalder, bliver taget op fra den kant, siger Carsten – men så må vi jo selv presse på.

– Når vi snakker om tidlig tilbagetrækning af nedslidning på arbejdspladsen, så er det vigtigt, at vi får et bedre arbejdsmiljø ved at sikre et stærkere arbejdstilsyn. Tværtimod skærer man ned på Arbejdstilsynet. Vi ved at 25% af 3F's medlemmer tager piller hver dag for at gå på arbejde. Det er der nok ikke mange i Folketinget, der gør, medmindre det er antabus, siger Claus.

HÅB ELLER KAOS

Ved folketingsvalget blev partierne til venstre for socialdemokratiet styrket. Det håber formændene kan skabe en åbning for at få Store Bededag tilbage.

– Vi skal kæmpe for at få Store Bededag tilbage, ikke af religiøse årsager, men fordi fridage er vigtigt for vores medlemmer. Det er frihed. Det er hvile. Det er nødvendigt i en travl hverdag og et langt arbejdsliv, siger Claus, men det skal være en reel fridag, og ikke at de så bare finder et andet sted at øge arbejdsudbuddet.

– Et stort spørgsmål, som var fraværende i valgkampen, på trods af internationalt kaos, var at vi ser international ret forkastes til fordel for rå magt. Hvad betyder det for os i lille Danmark? Hvad betyder det for fagbevægelsen og vores medlemmer? Vi er dem der kæmper for rettighederne, understreger Carsten. ■

BJMF SEJR

Fagforeningen skaffede 60.000 kr. til en lærling i Tvistighedsnævnet

TEKST: JANUS RØNBACH & ANDERS LANGE

Et mindre tømrerfirma havde igennem længere tid ikke betalt løn til tiden, der manglede nogle lønsedler, og der blev ikke betalt pension.

Lærlingen fik lavet et løntjek i fagforeningen, og der manglede ca. 65.000 kr. Vi rejste sagen i det lokale uddannelsesudvalg. Firmaet mente, at vi havde regnet forkert og nåede frem til 16.000 kr. som et forligsudspil.

Det takkede vi pænt nej tak til og videreførte sagen i Tvistighedsnævnet. Her blev der lavet et forlig på 60.000 kr. Faglig sekretær i BJMF Anders Lange understreger vigtigheden af, at man henvender sig til sin fagforening, hvis man er i tvivl.

– Du bør altid hevende dig til din fagforening hvis du er i tvivl. Alle i 3F har ret til et løntjek. Du skal altid bede om en lønseddel, og sørger for at du kan tilgå dem senere, hvis det bliver nødvendigt, understreger Anders. ■

Vidste du at:

- Alle medlemmer af 3F kan få lavet et løntjek.
- Du skal have lønsedler, hvor man kan se at der bliver betalt skat. Det er din sikkerhed for at firmaet faktisk betaler skatten og at du ikke aflønnes sort.
- Hvis et lærefirma ikke betaler løn, er det en misligholdelse af kontrakten. Kontakt 3F, hvis det er tilfældet. Måske er der basis for at ophæve kontrakten.

3F BJMF INVITERER TIL:

LØRDAG DEN 6. JUNI 2026, KL. 13
SLUSEHOLMEN 2, 2450 KØBENHAVN SV

Medlemmer, familie og venner er velkomne til at opleve klubberne dyste mod hinanden, selv prøve kræfter med sømslagning, rodeoty, hoppeborg og meget andet.

Hør musik og tag en svingom.

Gratis adgang & mad. Drikke til billige penge.

KÆMPE TILLYKKE TIL DE NYE SVENDE!

BJMF hilser de nyudlærte svende velkommen i klubben.
Vi glæder os til at se jer på arbejdspladserne og i fagforeningen. Det bliver stort!

Det støver og støver

Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA) fortsætter sit projekt for at finde den helt rette type mørtel. Fagligt Fokus har tidligere dækket mørteltypernes konsekvens for murenes belastning på kroppen, nu tager vi et kig på, hvor meget mørtlen støver.

TEKST & FOTO: JANUS RØNBACH

På en mark mellem Ølstykke og Stenløse blæser det en halv pelikan. Her er en ny bydel under konstruktion, mens vinden rusker i stilladserne. Fagligt Fokus mødes med Sandra Schade Jacobsen fra NFA, for at høre lidt om deres projekt med at finde den bedste type mørtel, med det formål at skabe et bedre arbejdsmiljø på byggepladserne.

– Vi undersøger forskellen på forskellige typer mørtel. Både i forhold til, hvor ergonomisk belastet de er at arbejde med, men også hvordan de belaster rent støvmæssigt, siger Sandra.

– I dag er vi ude og måle støv. Det gør vi ved, at murerne får målere på. Det er sådan nogle små støvsuger,

Magnus er lærling og vil have et sundt arbejdsliv.

Sandra og Mikkel viser det udstyr, der måler støvniveauet.

som opsamler støv i luften omkring dem. Vi har også målere stående på stilladset, diverse steder på pladsen, ved blandestationen, hvor det støver meget – selv ude på parkeringspladsen, siger Sandra.

– Vi har været ude på to andre byggepladser, der har arbejdet med to andre mørtler, og så har vi én tilbage. Der bliver herefter lavet nogle meget fine analyser hjemme på NFA, af vores kollegaerovre i kemiafdeling, som skulle have et resultat klar efter sommerferien. Det kan branchen så bruge til at se, hvilken mørtel der er mest hensigtsmæssig at mure med set fra et arbejdsmiljøperspektiv, forklarer Sandra.

ET GODT ARBEJDSLIV

På stilladserne møder Fagligt Fokus lærling Magnus Cramer og murerne Jon August Klitgaard og Lars Lindgaard. For dem har det stor betydning at NFA får nogle præcise resultater, da det i sidste ende handler om deres arbejdsmiljø og sikkerhed.

– Nu er jeg jo lærling, fortæller Magnus, så jeg har mange år tilbage endnu. Et bedre arbejdsmiljø er vigtigt for mig på den lange bane. Man har jo hørt om de her stenlunger. Det skræmmer.

– Jeg håber, at vi kan finde de bedste egnede materialer til at mure med. Både i forhold til nedslidning, men også i forhold til støv. Der er mange, der er gået væk fra at være murer på grund af stenlunger – væk fra arbejdsmarkedet i det hele taget, siger Lars.

– Det er vigtigt at finde ud af, om der er nogle farlige kemikalier i det vi går og roder med. Det der med at man skal være over 70 år, før man går på pension. Det er jo fuldstændig vanvittigt i mine øjne. Støv er bare endnu en faktor, som gør at et langt arbejdsliv kan blive farligt i vores branche. Når man selv får børn, vil man gerne være frisk og frejdig, siger Jon, og ikke være sådan en kedelig en, der sidder ovre i hjørnet og næsten ikke kan få vejret. ■

Global Skurvogn

Oplev film og foredrag om fagbevægelsens historiske og aktuelle rolle i kampen om sikkerhed, arbejdsmiljø og uddannelse i Sydafrika. Og mød filmholdet, der tog med den nordjyske murersvend Emil Olsen og projektet Global Skurvogn til Johannesburg.

TEKST: RUNE ELTARD-SØRENSEN · FOTO: ANDREAS BÜLOW

Da murersvend Emil Olsen i sommeren 2025 satte sig i flyet mod Sydafrika, var det ikke for at holde ferie. Han rejste 11 timer mod syd for at finde svar på spørgsmål fra danske byggepladser – og for at undersøge, hvad international solidaritet betyder i en tid, hvor byggebranchen både i Danmark og globalt er under pres.

Rejsen var en del af projektet Global Skurvogn, en landsdækkende kampagne, der skal styrke det internationale udsyn blandt bygnings-

arbejdere og sætte gang i debatten om FN's verdensmål.

Sammen med produktionsselskabet Global Frame og Byggefagenes Samvirke har Emil snakket med bygningsarbejdere fra 15 byggepladser i Storkøbenhavn, Nordjylland og Johannesburg i Sydafrika.

I Danmark har filmholdet interviewet fagligt aktive rørleggere, elektrikere, murer og tømrere, der er en del af medlemsorganisationerne i samvirket og deres kollegaer fra Murersvendenes

Brancheklub i Nordjylland, hvor Emil i en årrække har været formand.

Projektet handler om mennesker, deres fag og hvad vi har til fælles på tværs af grænser, sprog og kultur. Og erkendelsen af, at danske og udenlandske bygningsarbejdere har mere til fælles, end man lige tror.

ET HISTORISK BÅND

Danmark og Sydafrika har en særlig fælles historie i fagbevægelsen. Tilbage i 1970- og 80'erne spillede

Murersvend Emil Olsen
med sydafrikanske kolleger.

danske arbejdere – ikke mindst sømændene – en aktiv rolle i solidaritetsarbejdet mod apartheidregimet. I ndsamlinger, boykot og blokader var med til at vælte systemet og støtte den sydafrikanske fagbevægelse og befrielsesbevægelsen.

– Eksemplet med sømændene og andre fagligt aktive gør international solidaritet konkret, siger Emil Olsen.

– Det viser, at handlinger på en dansk arbejdsplads kan have betydning et helt andet sted i verden.

Det racistske apartheid-regime blev afskaffet i 1990'erne, og der blev afholdt det første frie valg i Sydafrikas historie i 1994. Siden dengang har befrielsesbevægelsen ANC haft magten, og landets nuværende præsident, Cyril Ramaphosa, var faktisk nøglefigur i opbygningen af moderne fagforeninger i landet, blandt andet som medstifter af minearbejderforbundet NUM.

I dag organiserer NUM – som også dækker byggesektoren – over 180.000 medlemmer og er en central del af fagforeningscentralen COSATU. Kampen er en anden end under apartheid, men behovet for organisering er ikke blevet mindre.

DE SAMME SPØRGSMÅL – DE SAMME UDFORDRINGER

Global Skurvogn-kampagnen er bygget op omkring en enkel idé: En dansk bygningsarbejder tager ud på danske byggepladser, samler spørgsmål fra kollegerne og rejser derefter ud for at finde svar.

I frokostpauser over hele Danmark gik snakken blandt betonarbejdere, murere, elektrikere og rørlæggere om akkorder, arbejdsmiljø og sikkerhed.

At oversætte forholdene og hverdagen herhjemme til de udfordringer, som kollegaerne i Sydafrika oplever, var lettere end man måske skulle tro.

– Det var ret vildt, fortæller Emil.

– Man rejser 11 timer, og så står man på en byggeplads, hvor arbejdet i bund og grund ligner det, vi selv går og laver. Beton er beton. Fliser er fliser.

Holdet bag dokumentarfilmen om arbejdsforholdene i Sydafrika.

Tidsplaner og sikkerhed er stadig afgørende.

I Sydafrika arbejder over en million mennesker i byggesektoren, men hovedparten er uformelt ansat. Migrantarbejdere fra nabolande som Zimbabwe, Zambia og Namibia søger mod Sydafrika for at finde arbejde. Mange ender som daglejere foran byggemarkeder – uden kontrakt, uden sikkerhed og uden rettigheder.

– Det var det vilde vesten nogle steder, siger Emil. Når arbejdskraften kommer fra lande, hvor man ikke kender regler og vilkår, så åbner det for social dumping. Det smadrer en branche.

Her opstod en genkendelse. I Danmark fylder bekymringen for social dumping fra Østeuropa meget i byggebranchen. Mekanismerne er de samme: Sprogbarrierer, usikre ansættelser og arbejdsgivere, der presser løn og vilkår.

– Vi er ikke de eneste i verden, der kæmper med de her problemer. Det

er sundt at få punkteret forestillingen om, at vi lever i vores egen lille boble.

International solidaritet kan lyde som et stort og lidt abstrakt ord. Men i praksis handler det om konkrete handlinger og fælles interesser.

– Dem, vi arbejder for, opererer internationalt. Kapitalen kender ingen grænser. Derfor skal vi også forstå os selv som en del af en international bevægelse. ■

Book foredrag og film om Global Skurvogn

I 2026 tilbyder Global Skurvogn et gratis foredrag og filmforevisning til fagforeninger, brancheklubber, generalforsamlinger og bestyrelseskurser. Varighed er typisk 30-40 minutter.

Skriv til Rune på:
res@blikroer.dk

JBTI

Faste medlemsmøder hver tirsdag fra kl. 10.00 i fagforeningen, Sluseholmen 2, 2450 København SV.

Alle medlemmer er velkomne til en snak med kollegaer eller bestyrelsesmedlemmer. Der kan spilles billard, købes øl og vand. Gratis kaffe.

Den første tirsdag i måneden afholder bestyrelsen møde. Den anden tirsdag i måneden, er der morgenbord med kaffe og frisk morgenbrød.

Medlemmer kan altid komme med forslag, som bestyrelsen vil behandle på sine møder.

KLUBARRANGEMENTER I 2026

- **Tirsdag den 17. juni, kl. 10.00:** Skovtur (morgenbrød fra kl. 8.00)
- **Lørdag den 22. november, kl. 14.00:** Julefrokost
- **Lørdag den 3. januar 2026, kl. 14.00:** Nytårskur.

Kontakt til klubben

Formand Villy Hansen

☎ 30 48 22 53

Linoklubben

Klubben for efterlønnere og pensionister.

Vi mødes den 2. mandag i måneden kl. 11.00 i BJMF, Sluseholmen 2, 2450 København SV.

Nye kollegaer er velkomne.

Kontakt til klubben

Formand Poul-Erik Næs

☎ 40 77 89 42

Gartnernes Seniorklub

Kontakt til klubben

Formand Sune Bøgh,

Katrinedalsvej 43, 2-4, 2720 Vanløse

☎ 20 12 07 91 ✉ sune3f@hotmail.com

MEFF-seniorklub

Pensionister og efterlønnere i Miljø- Energi og Forsyningsarbejdernes Fagforening.

Alle ordinære klubdage holdes den første og tredje torsdag, kl. 10.00 i fagforeningen Sluseholmen 2, 2450 København SV.

Vi afholder arrangementer i løbet af sæsonen og den afsluttes med den årlige skovtur.

Kontakt til klubben

Formand Bjarne Larsen

☎ 29 82 41 21

Snedker- og Tømrernes Pensionist- og efterlønsklub

Klubben optager alle tidligere TIB'ere.

Vi mødes anden og fjerde torsdag i måneden kl. 10.00 i fagforeningen.

Kontakt til klubben

Formand Poul Sand

☎ 30 25 35 51 ✉ poul.sand@gmail.com

Murerarbejds- mændenes Efterløns- og Pensionistklub

Vi mødes den første tirsdag i måneden kl. 10.00 i fagforeningen.

Kontakt til klubben

Palle Lund

☎ 61 37 41 27 ✉ palletagelund@live.dk

Murernes Seniorklub

Vi afholder en »HALV-ELVER« én gang i måneden samt div. arrangementer, plus sommerfest og julefrokost. Vi har endnu ikke datoer for disse – da vi jo flytter til nye lokaler.

Derfor foregår vores kontakt til medlemmerne på SMS.

Er du murerpensionst/efterlønner og ønsker at deltage, så kontakt klubben.

De medlemmer som klubben allerede har kontakt til skal naturligvis ikke henvende sig (medmindre de har fået nyt tlf.nr.)!

Kontakt til klubben

Tom Bryde

☎ 28 10 77 07 ✉ tom_bryde@hotmail.com

FOTO: JANUS RØNBACH

3F BJMF'S FÆLLES SENIORKLUB

Program 2026

SOMMERFEST

Fredag den 14. august, kl. 13.00
Sluseholmen 2, 2450 Kbh. SV.

Det vil være muligt at købe billetter hos din seniorformand fra og med den 1. august.

Prisen er igen 100 kr. inkl. mad, musik og drikkeelse.

Vi kender ikke hele indholdet endnu, men du kan følge med på BJMF's hjemmeside, hvor der senere vil blive oplyst om orkester m.v.

SKOVTUR

Tirsdag den 25. august, kl. 9.00
Sluseholmen 2, 2450 Kbh. SV.

Turen går til den økologiske landsby Torup med guidet tur og bespisning.

Vi mødes i klublokalerne Sluseholmen 2, kl. 9.00 til morgenkaffe.

Ved 10-tiden tager vi afsted med bus og godt humør.

Prisen for denne skovtur bliver 100 kr.

Billetter kan købes hos din seniorformand fra 1. maj.

FILMKLUBBEN

Starter onsdag den 5. august
Sluseholmen 2, 2450 Kbh. SV.

Hvis alt er i orden, viser vi filmen »Pigen med nålen«.

Alle seniorklubmedlemmer er velkomne – det er gratis.

Møder i Murerbrancheklubben 2026

Alle møder afholdes i fagforeningen.

- Tirsdag 16/6** Bestyrelsesmøde kl. 16.00
Sommerferie
Tirsdag 18/8 Bestyrelsesmøde kl. 16.00
Tirsdag 22/9 Bestyrelsesmøde kl. 16.00
Fredag 25/9 Tildrikning af nye murersvende
Tirsdag 27/10 Bestyrelsesmøde kl. 16.00
Tirsdag 24/11 Bestyrelsesmøde kl. 16.00
Tirsdag 15/12 Bestyrelsesmøde kl. 16.00

A-klubben

Der er møde hver **mandag kl. 10.00** i Smedjen, Mølle Allé 26, 2500 Valby.

Vær opmærksom på at A-klubben flytter i løbet marts til fagforeningens nye hus: Sluseholmen 2, 2450 Kbh. SV.

Klubben er et mødested for alle arbejdsløse medlemmer. Klubben er også fagligt aktiv og deltager i blokaer, møder og andre fagforeningsinitiativer. Klubben arrangerer også andre begivenheder – bl.a. fisketure.

SKOF-Klubben

SKOF er fællesklubben for Specialarbejdere i København og Frederiksberg.

KIG FORBI TIL SKOF-TORSDAGE

Den anden torsdag i måneden fra kl. 15.00 i fagforeningen, Sluseholmen 2, 2450 Kbh. SV

Vi mødes den anden torsdag i hver måned til en faglig snak og en øl eller en vand. De forskellige klubber i SKOF skiftes til at arrangere. Alle kolleger og venner er velkomne.

SKOF's bestyrelse er til stede fra kl. 15-17, hvis du har nogle faglige spørgsmål.

Møder i Struktør- og Betonklubben 2026

Alle møder afholdes i BJMF på Sluseholmen 2, 2450 København SV.

- Tirsdag 9/6** Sjakbajsmøde kl. 7.00
Tirsdag 11/8 Sjakbajsmøde kl. 7.00
Torsdag 24/9 Klubmøde kl. 16.00
Torsdag 22/10 Generalforsamling kl. 16.00
Fredag 27/11 Julefrokost kl. 16.00
Tirsdag 1/12 Sjakbajsmøde kl. 7.00

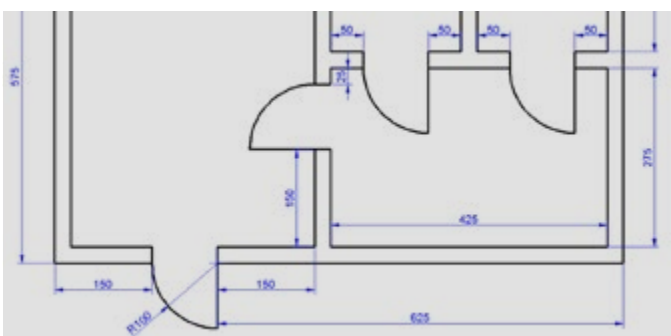
KONTAKT TIL KLUBBEN

Michael de Gier, formand
 ☎ 88 92 26 69 ✉ michael.de.gier@3f.dk

Det fælles arbejds- miljøudvalg i BJMF

KONTAKT TIL ARBEJDSMILJØUDVALGET

Christian K. Sørensen,
 ☎ 88 92 89 72 ✉ christian.k.soerensen@3f.dk

Tegnehjælp for lærlinge

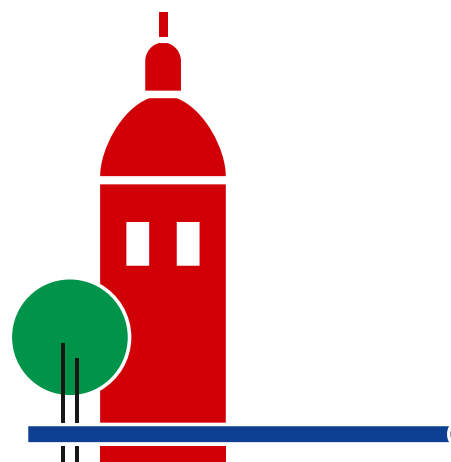
Hver torsdag er der tegnehjælp i primært AutoCad fra kl. 16.00 i BJMF, Sluseholmen 2, 2450 København SV
 Fagforeningen sørger for mad og drikke.

YDERLIGERE OPLYSNINGER

Lauritz Christiansen
 ☎ 88 92 27 32 ✉ lauritz.christiansen@3f.dk
 Henrik Ø. Pedersen
 ☎ 21 26 56 95 ✉ obergpedersen@gmail.com

Afdøde kolleger – æret være deres minde

NAVN	BRANCHE	FØDT	DØD
Helge Wærum Nielsen	Murerarbejdsmand	21-02-1939	15-04-2026
Jean Allan Erling Bak	Murer	30-04-1970	11-04-2026
Mehmet Göz	Specialarbejder	01-03-1942	04-04-2026
Niels Peder Pedersen	Jord-og betonarbejder	11-09-1948	02-04-2026
Allan Veirum Mogensen	Industriarbejder	01-07-1950	16-03-2026
Poul Nedergaard	Håndværker	05-05-1941	15-03-2026
Henning Myrup Troelsen	Specialarbejder	22-07-1950	15-03-2026
Jens Abildgaard	Tømrer	15-10-1959	09-03-2026
Leif Seemann	Murer	29-06-1938	08-03-2026
Tommy Hans Skarborg	Specialarbejder	01-09-1944	07-03-2026
Henrik Krempel Lippert	Murer	13-01-1954	27-02-2026
Niels Christian Øgendahl Rasmussen	Jord-og betonarbejder	13-05-1939	19-02-2026
Finn Brygger Jensen	Tømrer	04-06-1943	15-02-2026
Tom Hangaard Faust	Tømrer	27-05-1948	15-02-2026
Svend Jønsson	Tømrer	14-08-1956	11-02-2026
Peter Gunner Geisberg	Tømrer	22-07-1942	06-02-2026
Jørgen Milling Petersen	Brolæggersvend	03-03-1952	06-02-2026
Finn Edvard Hansen	Specialarbejder	14-05-1945	04-02-2026
Jan Find Olesen	Specialarbejder	06-09-1951	03-02-2026
Mohammed Abdelaziz Belghersa	Specialarbejder	22-07-1944	30-01-2026
Kaj Leo Møller	Sadelmager	13-03-1940	29-01-2026
Erik Korgaard Nielsen	Murer	16-06-1949	26-01-2026
Hans-Christian Rønnekild Jensen	Jord-og betonarbejder	20-10-1947	25-01-2026

Åbningstider i fagforeningen

Husk ny adresse:
Sluseholmen 2-4
2450 København SV

FAGLIG AFDELING

Mandag	7.00 - 15.30
Tirsdag	7.00 - 15.30
Onsdag	7.00 - 15.30
Torsdag	7.00 - 17.00
Fredag	7.00 - 12.00

A-KASSEN

Mandag	8.30 - 15.30
Tirsdag	8.30 - 15.30
Onsdag	Lukket
Torsdag	8.30 - 17.00
Fredag	8.30 - 12.00

SOCIALRÅDGIVERE

Tidsbestilling nødvendig!

Mandag	9.00 - 12.00
Tirsdag	9.00 - 12.00
Onsdag	9.00 - 12.00
Torsdag	9.00 - 17.00
Fredag	9.00 - 12.00

Møder i Snedker- og Tømrernes Brancheklub 2026

Alle møder afholdes i BJMF på Sluseholmen kl. 15.30-18.00 med mindre andet er nævnt.

Onsdag 17/6	Bestyrelsesmøde
Sommerferie	
Torsdag 20/8	Bestyrelsesmøde
Mandag 14/9	Bestyrelsesmøde. Sted: Vestegnen
Fredag 25/9	Tildrikning af nye svende
Fredag 2/10	Generalforsamling i ST-klubben
Onsdag 7/10	Bestyrelsesmøde
Fredag 6/11-	Landsbrancheklubmøde
Lørdag 7/11	
Mandag 16/11	Bestyrelsesmøde
Tirsdag 15/12	Bestyrelsesmøde og juleafslutning

HJÆLP!

Verden udvikler sig. Det gør vi også.
Scan QR-koden og følg os på Facebook.

Hvis du er i det helt gavmilde hjørne, så inviter også dine venner til at følge os. Tryk på »de tre prikker« et sted på siden, og tryk herefter på »Inviter venner«.